

NVE
uttalelse@nve.no

Hønefoss, 20. mai 2022

Deres ref: Saksnummer 202202032

Høringsuttalelse til melding om 132 kV kraftledninger Åbjøra-Gjøvik

Vi viser til melding om nye 132 kV kraftledninger Åbjøra-Gjøvik og invitasjon til å komme med innspill til utredninger før utarbeidelse av konsesjonssøknad for bygging og drift av anlegget.

Undertegnede representerer Viken Skog, Valdres skogeierlag, Sør-Aurdal skogeierlag, Etnedal skogeierlag, Nordre Land skogeierlag og Søndre Land og Fluberg skogeierlag. Viken Skog er et skogeiersamvirke med i overkant av 9000 skogeiere i Viken, Vestfold-Telemark og Innlandet. Viken Skog arbeider for best mulige rammevilkår for å drive aktivt skogbruk, og omsetter nærmere 1/3 av alt tømmer i Norge. Vi har i tillegg betydelige industriengasjementer, og omsatte i 2021 for over 3 milliarder kroner i konsernet.

Skogeierlagene som står bak denne uttalelsen har 1100 medlemmer, som representerer flertallet av de berørte skogeierne av tiltaket. I 2021 leverte disse ca. 290 000 m³ gjennom Viken Skog til en førstehandsverdi for skogeier på ca. 125 millioner kroner. Verdiskapingen i lokal og nasjonal industri som følge av disse leveransene utgjør 5-10 ganger dette beløpet. Blant disse er den lokale bedriften Begna Bruk AS i Sør-Aurdal som er Valdres største industribedrift. I tillegg til reiselivsnæringen og jordbruk er skog og skogindustri den viktigste næringsveien i denne regionen.

Tiltaket berører flere hundre skogeiere, og trasevalg og linjetyper vil i ulik grad påvirke skogbrukets produksjonsevne og verdiskaping. Vi vil i denne høringsuttalelsen peke på noen viktige momenter i den forbindelse. Vi henviser også til et eget informasjonsmøte som vi arrangerte på Dokka den 10.mai hvor tiltakshaver Elvia var tilstede og redegjorde for tiltaket. I møtet presenterte også Viken Skog en foreløpig analyse av de ulike trasealternativene sin påvirkning for skogbruket. Det var over 60 deltakere på møtet hvor flere kom med innspill til arbeidet med meldingen.

Dette innspillet hensyntar først og fremst tiltakets påvirkning for skogbruk som næring, samfunnsøkonomisk verdiskaping og klimapåvirkning. Den enkelte skogeier berøres i ulik grad av trasealternativene som er meldt. Dette har vi ikke hensyntatt i dette innspillet og vi ber derfor NVE og tiltakshaver om også å ta hensyn til eventuelle innspill fra skogeiere direkte. Disse har lokalkunnskap og mulighet til å bidra med gode løsningsforslag.

Vi mener det er viktig at utredningen grundig vurderer tiltakets og de ulike alternativene sin påvirkning på produktiv skog og skogens produksjonsevne. Det er tydelige nasjonale og regionale føringer på at avskoging og nedbygging av skog skal begrenses så mye som mulig. I «Hurdalsplattformen» uttrykker Regjeringen at de skal *«bruke skogen aktivt som en sentral del av klimapolitikken og utarbeide et nasjonalt mål og strategi for å øke den naturlige*

karbonlagringen i norsk natur». En grunnleggende forutsetning for dette er å hindre unødig avskoging. Det samme er tydelig vektlagt i dokumentet «Skogen – Innlandets grønne gull», en tiltaksplan for skog- og tresektoren i Innlandet 2022-2025 utgitt av Statsforvalteren i Innlandet og Innlandet fylkeskommune. Under kapittelet «Bærekraft og produksjon i skogen» er sikring av produksjonsarealene og arealer til biologisk mangfold et sentralt punkt. Her henvises det blant annet til tall fra NIBIO 2021 som viser at det fra 1990 til 2020 årlig har blitt omdisponert nær 10 000 dekar produktiv skog i Norge, hvorav 60% har gått til bebyggelse og infrastruktur. Som det fremgår senere i denne uttalelsen vil det mest inngripende alternativet i meldingen berøre over 3 000 dekar produktiv skog. Dette er dermed et svært omfattende inngrep, selv i nasjonal målestokk med hensyn til avskoging og negativ påvirkning av skogarealet.

Viken Skog og de berørte skogeierlagene har vurdert de ulike trasealternativene som er beskrevet i meldingen. Vi har blant annet gjennomført en egen analyse basert på heldekkende bestandsdata fra områdetakster i perioden 2008-2017 fremskrevet til 2021 i området som kan bli berørt fra Åbjøra og frem til kommunegrensa i Gjøvik. For sammenligningens skyld har vi lagt til grunn en trasebredde for nye traser på 50m og for utvidelse av eksisterende (som på kartet har en bredde på 30-35m) en økning på 15-20m. Analysen er ikke presis, da de viste trasealternativene kun har vært tilgjengelig på kart i relativt stor målestokk, men den er presis nok til å vise de relative forskjellene. Analysen viser areal fordelt på areal typer, stående volum, tilvekst og langsiktig produksjonstap. Arealpåvirkningen i Gjøvik kommune kommer i tillegg til det som er analysert her.

Resultatet fra analysen viser klart at det er alternativet med utvidelse av den eksisterende traseen som klart gir minst påvirkning for skogbruket. Dette alternativet beslaglegger 670 dekar produktiv skog, et stående volum på 8 600 m³ tømmer og en årlig produksjonsevne på 400 m³/år. Det desidert mest inngripende alternativet er bygging av en helt ny trasé fra Bagn til Dokka med alternativet i lisdalen syd for elva Etna og det sydlige alternativet i Landåsbygda. Dette berører mest høyproduktiv skog, med avskoging av 2 500 dekar produktiv skog, et stående volum på 34 000 m³ med tømmer og en årlig tapt produksjonsevne på 1 660 m³/år. Arealer i Gjøvik kommune er ikke inkludert i dette, og innebærer at det totale arealet som omdisponeres fra produktiv skog til kraftgate vil overstige 3 000 dekar for det mest inngripende alternativet.

Forskjell i klimapåvirkning kan for enkelthets skyld beregnes til 1,8 tonn CO₂ pr kubikkmeter tømmer. Dette inkluderer CO₂ bundet i topp greiner og røtter, men ikke i jord. Hvis vi ser bort fra forskjellen i utslipp ved selve avskogingen, og kun inkluderer tapet i årlig fremtidig CO₂ binding vil utvidelse av den eksisterende traseen redusere bindingen med ca. 720 tonn Co₂ årlig mot ca. 3 000 tonn Co₂ årlig for det mest inngripende trasealternativet.

Det kan argumenteres med at ved valg av helt nye traseer vil den eksisterende linjetraseen kunne tilbakeføres til den opprinnelige arealbruken, og dermed gi en mindre netto tap enn det som er beskrevet her. Over tid er dette korrekt, men det vil sannsynligvis gå mer enn to generasjoner før ny skog kan bidra med nyttbart virke på samme nivå som i dag. I klimasammenheng vektlegges også først og fremst tiltak som bidrar til å nå de internasjonale forpliktelsene for 2030 og 2050. Tilbakeføring av den eksisterende traseen til den opprinnelige arealbruken vil ikke bidra i særlig grad til dette. Konklusjonen er derfor at sett opp mot hverandre vil en utvidelse av den eksisterende linjetrasen være mindre enn ¼ så inngripende som det mest omfattende alternativet med valg av helt nye linjetraseer. Vi ber derfor om at dette vurderes grundig i utredningen.

Trasealternativet med utvidelse av den eksisterende linjetraseen vil som beskrevet ovenfor gi minst reduksjon i det produktive skogarealet, årlig skogproduksjon og negativ påvirkning for klimaet. Dette alternativet vil samtidig føre til mindre ulemper av driftsteknisk karakter da den eksisterende linjetraseen er godt innarbeidet i dagens infrastruktur. Vi mener også at de andre alternativene vil ha større påvirkning av annen utnyttelse av utmarka som jakt og friluftsliv og sannsynligvis også større negativ påvirkning av landskapsbildet og biologisk mangfold.

Kommunene i regionen har bedt om at det også utredes bruk av jordkabel i den nedlagte traseen til Valdresbanen. Dette vil sannsynligvis også være det aller beste alternativet for skogbruket, og vi støtter derfor at dette bør vurderes grundig. Det er her en unik mulighet til å utnytte en eksisterende trase i samarbeid med Bane Nor sitt behov for å sanere den gamle jernbaneinfrastrukturen.

I meldingen redegjøres det for alternative stolpetyper og konsekvenser av dette for bredden på linjetraseen. Vi mener dette må utredes nærmere, og vektlegger at for skogbruket vil alternativet med de høyeste stolpetyperne med smalest mulig linjetrase være det beste, med unntak for de områdene hvor mastehøyden gir vesentlig større eksponering i landskapsbildet. Høyere master med større avstand vil også gi bedre muligheter enn i dag for å hensynta effektiv utnyttelse av jordbruksarealer og nødvendig kryssing av traseen i utmarka.

I meldingen og på informasjonsmøtet med tiltakshaver Elvia er det presentert flere motforestillinger til alternativet med utvidelse av eksisterende trase. Argumentene er primært at dette vil bli mer kostbart og tidkrevende i utbyggingsfasen. Vi mener dette må være underordnet den langsiktige påvirkningen vi har redegjort for i denne uttalelsen og dermed ikke vektlegges i særlig grad i utredningen.

Vi ber videre om at skogeierlagene som representanter for skogeieren blir tatt med på råd i detaljutforming av valgt trase for best mulig lokal tilpasning og minimalisering av ulempene. Som avbøtende tiltak bør det utredes hvordan infrastrukturen kan tilpasses fremtidig skogsdrift slik at den gjenværende skogen fortsatt kan drives effektivt og lønnsomt

Viken Skog og skogeierlagene som står bak denne uttalelsen vil avslutningsvis understreke at bygging av ny kraftlinje fra Åbjøra til Gjøvik vil gi betydelig påvirkning for skogbruket og flere hundre skogeiere i lang framtid. Vi ber derfor om at utredningsarbeidet nøye vurderer dette, og vektlegger alternativene med minst mulig negativ påvirkning for skogbruket, verdiskapingen og klimaet.

Vennlig hilsen

Viken Skog, Valdres skogeierlag, Sør-Aurdal skogeierlag, Etnedal skogeierlag, Nordre Land skogeierlag og Søndre Land og Fluberg skogeierlag

v/Olav Bjella

Organisasjonssjef
Viken Skog SA